FSC-boscertificering in Vlaanderen: jaarrapport 2018

Opengesteld gecertificeerd privaat bos in Schaffen (Diest)

Inleiding

Onder de vorm van een beknopte update wordt jaarlijks een stand van zaken weergegeven aangaande FSC®-boscertificering in Vlaanderen. Cijfers over oppervlakte FSC-bos, volumes verkocht FSC-hout en een situering van de Vlaamse FSC-bosbeheerders worden zo eenvoudig gepresenteerd.

In 2018 werd volop ingezet op de toetreding van nieuwe leden tot het groepscertificaat. De interne auditeur werd hierin bijgestaan door het studiebureau Landmax dat daarnaast ook een deel van de interne audits en van de administratieve opvolging voor zijn rekening nam.

FSC-Groepscertificaat ANB

In 2018 kon de nieuwe interne auditeur voor het FSC-groepscertificaat volop werken aan de toetreding van nieuwe leden en nieuwe bossen bij bestaande leden. Tal van intakegesprekken en audits werden hiervoor uitgevoerd. In totaal werden eind 2018 de administratieve procedure voor ongeveer 3650 ha nieuwe bossen afgerond. Voor 1700 ha leidde dit reeds tot de toekenning van het FSC-certificaat in oktober; voor de rest wordt dit begin 2019 verwacht. Ter vergelijking; in 2017 werd amper 610 ha bos bijkomend gecertificeerd.

Vlaanderen telt eind 2018 een areaal van 23.858 ha FSC-gecertificeerd bos via het groepscertificaat van het Agentschap voor Natuur en Bos.

Provincie	opp (ha)	procentueel
Limburg	9.141	38,3
Antwerpen	3.991	16,7
Oost-Vlaanderen	1.878	7,9
West-Vlaanderen	3.325	13,9
Vlaams-Brabant	5.523	23,1
Totaal	23.858	100

Limburg blijft in absolute oppervlakte de belangrijkste provincie met FSC-bosareaal. De toename van het gecertificeerde areaal situeert zich dit jaar enkel in de provincies Limburg (+ 749 ha), Oost-Vlaanderen (+ 538 ha) en West-Vlaanderen (+ 394 ha).
Begin 2019 komen daar nieuwe leden bij uit provincie Antwerpen, Limburg en Oost-Vlaanderen en zal de gecertificeerde Vlaamse bosoppervlakte ruim de 25.000 ha overstijgen. In de verdere bespreking wordt reeds rekening gehouden met deze nieuwe leden die binnenkort erkend zullen worden.

Leden FSC-groep

De FSC-groep groeide aan met 22 leden in 2018. Hiervan zijn 14 private en 8 openbare bosbeheerders/eigenaars.
De nieuwe private leden komen uit Antwerpen (natuurbeheerplan Arendonk met 4 leden) en Limburg (10 nieuwe leden). De Limburgse leden zijn aangesloten via de bosgroep Limburg (bossen in Halen, Tongeren, St-Truiden, Gingelom en Nieuwerkerken). Samen zijn deze eigenaars goed voor 665,79 ha bos.

Vijf Limburgse gemeenten (Overpelt & Neerpelt – begin 2019 samen Pelt, Bocholt, Gingelom en Nieuwerkerken) werden lid, alsook het Oost-Vlaamse Merelbeke. Ook de gemeente Büllingen uit de Oostkantons trad toe tot het groepscertificaat voor haar bossen gelegen in de gemeente Voeren. De

gemeente Oostkamp liet - na domein Zorgvliet - nu ook het gemeentebos Nieuwenhovebos certificeren.
De drinkwatermaatschappij PIDPA uit provincie Antwerpen sloot eveneens aan met 15 grotere en kleinere domeinen verspreid over de provincie. Tenslotte liet ook de provincie Oost-Vlaanderen drie nieuwe bossen erkennen. In totaal komt er zo een kleine 800 ha nieuw openbaar bos bij.

Ook het ANB liet zich niet onbetuigd. Grote bosgebieden werden gecertificeerd in Overpelt, Zoersel, Wortel, Merelbeke, Aalter, Maldegem en Oostkamp. Met nog wat kleine oppervlaktes elders kwam dit op 2.191 ha nieuw FSC-bos voor het Agentschap. In totaal beheert het ANB nu 15.755 ha FSC-gecertificeerd bos.

Op een paar plaatsen werden verschillende openbare eigenaars uit een gezamenlijk bosbeheerplan samen gecertificeerd. Dit was zo voor de Makegemse bossen (gemeente Merelbeke, provincie Oost-Vlaanderen en ANB regio Schelde en Waas), Overpelt (gemeente en ANB regio Lage Kempen) en de Kolisbossen (gemeenten Neerpelt en Bocholt, kerkfabriek plus ANB regio Noordoost Limburg). In dit laatste bosgebied waren verschillende private boseigenaars – die ook in het gezamenlijk bosbeheerplan Kolisbossen opgenomen zijn – reeds eerder gecertificeerd.

In totaal hebben we nu 132 leden, 80 private eigenaars en 52 openbare. De private eigenaars zijn – op één eigenaar na – allemaal aangesloten via een bosgroep of studiebureau. Bosgroep Limburg vertegenwoordigt 64 leden. Bij de openbare leden tellen we 12 ANB-regio's, 3 provincies, 22 gemeenten en 15 andere besturen (OCMW, kerkfabriek, drinkwatermaatschappij, universiteit, bisdom). Naast het ANB zijn er nog drie eigenaars die meer dan 1000 ha gecertificeerd bos beheren : de steden Lommel en Genk en de provincie West-Vlaanderen.

Nieuw te certificeren privaat bos in Arendonk

Aanbod FSC-gelabeld hout

In 2018 werd in de Vlaamse FSC-bossen 90.748 m³ hout gekapt en verkocht. 88.672m³ daarvan werd via Natuurinvest vermarkt voor diverse openbare besturen en het ANB.

ANB verkocht een kleine 44.000 m³ hout in 2018. Openbare besturen waren goed voor een kleine 47.000 m³. Een goede 300m³ werd door private eigenaars verkocht.

Sinds 2006, het begin van het FSC-groepscertificaat, is het volume aangeboden FSC-hout in stijgende lijn tot 2012. Sindsdien wordt jaarlijks 90.000 tot 100.000 m³ FSC-hout verkocht in Vlaanderen.

Het leeuwendeel van het FSC-hout is traditioneel afkomstig uit het oosten van Vlaanderen. Twee derden daarvan betreft naaldhout.

De boomsoorten grove den (25.000 m³ - 28%), Corsicaanse den (25.000 m³ - 28%) en beuk (13.000 m³ - 15%) blijven ook in 2018 samen ruim 2/3 van het totale gekapte volume voor hun rekening nemen. Zomereik en Amerikaanse eik nemen respectievelijk 4% en 8,5% van het verkocht volume in. Alle overige boomsoorten nemen de resterende 15% van het verkocht volume voor hun rekening. Populier werd dit jaar amper aangeboden.

Brandhoutkap Raspaillebos Geraardsbergen (ANB regio Zuidvlaamse Heuvels)

Kwaliteitscontroles

Boscertificering staat of valt met degelijke kwaliteitscontroles. In een groepscertificeringsysteem vinden er zowel interne als externe audits plaats. Tijdens audits worden de leden en hun bosbeheer in de ruime zin (ecologische aspecten, sociale aspecten, arbeidswelzijn & veiligheid, wettelijkheid,…) en uiteraard ook de FSC-eisen uitgebreid gescreend. Interne audits werden uitgevoerd door Landmax en ANB, externe audits werden uitgevoerd door de firma Control Union Certification, een onafhankelijk door FSC geaccrediteerde organisatie. De externe audit, die dit jaar in de zomerperiode gebeurde, focuste dit jaar op de ecologische pijler van de certificatie.

In 2018 werden er elf interne audits uitgevoerd naast evenveel intredeaudits (audits bij kandidaat-leden). Van de intredeaudits werden er geen bossen/beheerders niet weerhouden voor certificering. In totaal werden een 25-tal Minor-opmerkingen gemaakt die binnen het jaar dienen geremedieerd te worden.

Tijdens de jaarlijkse externe audit werd de groepsstructuur en -organisatie doorgelicht en werden tussen 4 en 15 juni tevens 13 bossen door de auditeur van Control Union uitgebreid gescreend. Bij deze audit werden amper vier opmerkingen geformuleerd!

Bij geen enkele audit werden grove tekortkomingen vastgesteld. Er werd dan ook geen enkel lid uitgesloten in 2018.

Interview bosarbeiders tijdens externe audit Meerdaalwoud

Vooruitblik 2019

In 2019 dienen nog een paar nieuwe aanvragen om toe te treden tot het groepscertificaat behandeld te worden.

Bij het ANB zullen ook de eerste uitgebreide bosbeheerplannen omgezet worden naar natuurbeheerplan, conform de nieuwe natuurwetgeving. In een aantal gevallen zal dit tegelijkertijd aanleiding geven tot een grotere oppervlakte onder beheerplan (door opname van nieuw aangekochte percelen). Het ANB neemt zich dan ook voor deze extra oppervlaktes onder beheerplan onmiddellijk mee te certificeren.

Wat de interne audits betreft zal het ANB vanaf 2019 met een nieuw systeem werken dat inhoudt dat kleinere eigenaars (minder dan drie bossen gecertificeerd) eens in de vijf jaar en de andere eigenaars eens in de drie jaar zullen gecontroleerd worden.

Vanuit FSC België wordt voor 2019 het in voege treden van een nieuwe nationale standaard voor FSC-erkenning aangekondigd. De verwachting is dat deze nieuwe standaard inhoudelijk niet zoveel zal afwijken van de huidige criteria voor FSC-erkenning zodat deze door de leden en het groepscertificaat zonder veel aanpassingen kan geïmplementeerd worden.

Info:

danny.maddelein@vlaanderen.be
0479/67.95.73
www.natuurenbos.be/Beleid&Wetgeving/Natuurgebruik/Hout
www.houtverkopen.be/fsc-boscertificering

Aandacht voor WOI-erfgoed in FSC-gecertificeerd gemeentebos Hamont-Achel (externe audit 2018)

Bosomvorming in Pijnven Hechtel-Eksel (ANB regio Lage Kempen - externe audit 2018)